

**UCHWAŁA NR XXVI/377/16
RADY MIASTA KOŁOBRZEG**

z dnia 29 listopada 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Kołobrzegu na rok 2017**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) i art. 10 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.) **Rada Miasta Kołobrzeg uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Kołobrzegu na rok 2017, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Prezydent Miasta Kołobrzeg przedstawi Radzie Miasta Kołobrzeg roczne sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Kołobrzegu na rok 2017, które będzie częścią sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Miasto Kołobrzeg za rok 2017.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kołobrzeg.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

Przewodniczący Rady

Ryszard Szufel

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Kołobrzegu na rok 2017

Rozdział I. Wstęp.

1. Problemy związane z uzależnieniami od alkoholu i narkotyków mają szczególne znaczenie wśród innych problemów społecznych, jakie występują w naszym mieście. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów jakie ponoszone są z tego tytułu. Konsumpcja alkoholu i innych substancji psychoaktywnych ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób używających tych substancji szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu i narkotyków powoduje szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne, czego wynikiem są choroby, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Problem uzależnienia uszkadza cały system rodzinny a szczególnie dzieci, które żyją w ciągłym strachu i poczuciu zagrożenia, a negatywne wzorce wyniesione z dzieciństwa często przenoszone są w ich życie dorosłe.

2. Program realizowany w roku 2016 był kontynuacją podjętych w latach ubiegłych działań profilaktyczno-edukacyjnych kierowanych głównie do młodego pokolenia oraz osób dorosłych, jako realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem skutkom występowania problemów uzależnień. Główne działania skierowane były na:

- 1) organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwijanie zainteresowań w formie zajęć pozalekcyjnych, organizowanie aktywnego wypoczynku zimowego i letniego jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego, z dala od wszelkich używek oraz uczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie w codziennych trudnych sytuacjach,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie działań na rzecz trzeźwości osób starszych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów.

Rozdział II. Założenia programu.

1. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Kołobrzegu na rok 2017 - zwany dalej Programem - określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program jest skierowany do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemami uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem ich wystąpienia. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w 2016 roku i w latach poprzednich, określa zadania własne gminy wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.). Program uwzględnia cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

2. Główne działania Programu będą skierowane na:

- 1) tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia (miejsca do uprawiania sportu i zabawy, rozwijanie zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne, wypoczynek zimowy i letni),
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych, kształtujących prawidłowe postawy oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i innych używek,

- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 4) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 5) wspieranie stowarzyszeń i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

3. Realizacja Programu opierać się będzie na współpracy szeregu instytucji i organizacji pozarządowych, uwzględniających w swych działaniach dobieranie specyficznych metod do rozwiązywania konkretnych problemów. Nadużywanie alkoholu i narkotyków wiąże się bardzo często z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, którego konsekwencje dotyczą nie tylko osoby uzależnione, ale i członków ich rodzin. Poszerzenie się ubóstwa materialnego stanowi również czynnik ryzyka powstawania zaburzeń w relacjach rodzinnych, konfliktów, wywoływania zachowań agresywnych. Wiąże się z tym osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, co naraża w sposób szczególny dzieci i młodzież na poszukiwanie form aktywności często związanych ze spożywaniem alkoholu i narkotyków, wg wzorców wyniesionych ze środowiska rodzinnego.

Rozdział III. Wybrane wskaźniki obrazujące zakres zjawiska w mieście.

Tabela nr 1 – Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)

		W Polsce 38,6 mln	W mieście Kołobrzeg (43.679 mieszkańców)
Ilość osób uzależnionych od alkoholu	ok. 1,5-2% populacji	ok. 600 tys.	ok. 700 - osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 3-5% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 1750 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 1800 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 2-2,5 mln	ok. 2500 osób

Tabela Nr 2

Dane Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołobrzegu

L.p.	Rok	Liczba nowo rozpatrywanych wniosków o leczenie odwykowe	Liczba osób skierowanych do biegłych (psychiatra, psycholog)	Opinia biegłych (psychiatra, psycholog)			
				Uzależniony od alkoholu	Nadużywający alkoholu	Nieuzależniony	Nie zgłosił się na badanie
1	2015	48	36	19	3	1	13
2	2016	67	34	20	2	0	12

Tabela nr 3 – Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z terapii oraz porad na terenie Miasta Kołobrzeg (Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia)

L.p.	Rodzaj świadczenia	Rok 2015	Rok 2016 (09.11.16)
1.	Pierwsza wizyta, porada diagnozująca występowanie zespołu zależności alkoholowej	190	163
2.	Porady udzielane w ciągu roku różnym osobom zgłaszającym problemy alkoholowe	5363	4214
	Kobiety	248	253
	Mężczyźni	256	261
3.	Porady udzielane w ciągu roku osobom współuzależnionym	178 osób	184 osoby

		(w tym 36 DDA) (1754 porady)	(w tym 36 DDA 2670 porad)
4.	Działania ponadstandardowe finansowane z budżetu Gminy Miasto Kołobrzeg /nazwa:	188 osób (661porad)	209 osób (772 porady)
	a) Terapia indywidualna DDA	6 osób	14 osób
	b) Psychoterapia grupowa na różnym poziomie (wstępna, konstruktywnych zachowań abstynenckich, destrukcja, na poziomie pogłębionym dla współuzależnionych) Treningi (zapobiegania nawrotom choroby, asertywnych zachowań abstynenckich) maratony terapeutyczne	58 godz. 101 uczestników	66 godz. 147 uczestników
	c) Szkolenia i współpraca z MOPS, Kuratorami Sądowymi, placówkami oświatowymi	ok. 4 x w miesiącu	ok. 4 x w miesiącu
	d) Poradnictwo i terapia nieletnich osób z uzależnieniem od alkoholu, z uzależnieniem od narkotyków, eksperymentujących ze środkami zmieniającymi świadomość (w tym dopalaczami), zagrożonych uzależnieniem	18 osób	6 osób
	e) Inne: - badania psychologiczne - superwizja kliniczna	7 badań 34 godziny	1 badanie 15 godzin

Rozdział IV. Zasoby lokalne: instytucje i organizacje zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień w Kołobrzegu.

L. p.	Podmiot	Zakres działania
1	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	1) inicjuje działania dotyczące rozwiązywania problemów uzależnień, pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Programu, 2) podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 3) podejmuje interwencje wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, 4) opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 5) dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wizytuje miejsca realizacji działań finansowanych w ramach środków Programu
2	1) Poradnia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia, 2) Poradnia Uzależnień Regionalnego Szpitala, 3) Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemami Uzależnień 4) Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy i Spraw Społecznych	Diagnozowanie uzależnienia, diagnozowanie współuzależnienia, realizacja programów psychoterapii, realizacja programów korekcyjnych, prowadzenie działań konsultacyjno – edukacyjnych dla członków rodzin dotkniętych następstwami spożywania alkoholu i narkotyków. Podmioty te pełnią funkcję terapeutyczną i konsultacyjną wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc oraz ich rodzin.
3	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Uzależnień / Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Kołobrzeg.	Pełnienie funkcji koordynatora, który nadzoruje realizację Programu w mieście, prowadzenie dokumentacji Miejskiej Komisji ds. RPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.
4	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz Grupy Robocze	Podejmowanie działań mających na celu ustanie przemocy w rodzinie, w tym kierowanie: 1) do Miejskiej Komisji ds. RPA wniosków o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego na osoby uwikłane w przemoc, które nadużywają alkoholu, 2) wniosków do sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci, z rodzin gdzie występuje przemoc, 3) zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy.
5	Placówki oświatowe na wszystkich poziomach edukacji	Prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i wychowawców oraz uruchamiają procedurę „Niebieska Karta” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

6	Placówki wsparcia dziennego – świetlice	Prowadzone w formie opiekuńczej zapewniają dzieciom: - opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań a także dożywianie.
7	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1) wykonuje pracę socjalną z rodzinami z problemami uzależnień, 2) prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, 3) prowadzi działania w zakresie pomocy osobom bezdomnym uzależnionym od alkoholu, 4) motywuje do podjęcia leczenia odwykowego, 5) udziela pomocy finansowej osobom, które podjęły leczenie odwykowe, 6) uruchamia procedurę „Niebieska Karta” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.
8	Komenda Powiatowa Policji	Pełni funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie, kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego, uruchamia procedurę „Niebieska Karta” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.
9	Sąd Rejonowy	1) Wydział Rodzinny i Nieletnich: orzeka o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, ustanawia nadzór kuratora sądowego, podejmuje działania wobec rodzin niewydolnych wychowawczo, 2) Wydział Karny: orzeka w sprawach przemocy domowej oraz czynów zabronionych popełnianych przez sprawców będących pod wpływem alkoholu, 3) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych: prowadzi działania wobec osób stosujących przemoc oraz skazanych za inne przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu, 4) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich: a) wykonuje orzeczenia w sprawach rodzinnych, dotyczące rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo z problemem alkoholowym, b) sprawuje nadzór nad przebiegiem realizacji zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.
10	Prokuratura Rejonowa	Kieruje do Sądu wnioski o objęcie obowiązkiem leczenia odwykowego, prowadzi działania zmierzające do ukarania osób stosujących przemoc.
11	Regionalny Szpital	1) udziela wczesnej specjalistycznej pomocy medycznej pacjentom pod wpływem alkoholu i środków odurzających, 2) udziela wsparcia i prowadzi rehabilitację pacjentów uzależnionych, 3) uruchamia procedurę „Niebieska Karta” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.
12	Podstawowa opieka zdrowotna	Wczesne rozpoznawanie ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu i wynikających z tego szkód zdrowotnych oraz podejmowanie interwencji w celu ograniczania picia alkoholu, leczenie osób doznających szkód zdrowotnych z powodu picia alkoholu i nadużywania narkotyków oraz udzielanie podstawowych świadczeń osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym.
13	Miejskie instytucje kultury i sportu	Prowadzą placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, promują bezpieczny i „wolny” od środków psychoaktywnych styl spędzania wolnego czasu, w szczególności w ramach realizacji programów adresowanych do dzieci i młodzieży.
14	Straż Miejska	Może kontrolować placówki prowadzące obrót alkoholem oraz przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
15	Organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego (osoby prawne i jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych) i inne podmioty oraz instytucje,	Realizują statutowe zapisy oraz zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadzą działania profilaktyczno-edukacyjne, wsparcie psychologiczne, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży.

Rozdział V. Rynek alkoholowy w Kołobrzegu, finansowanie Programu.

1. Zgodnie z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy, rada gminy ustala w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Rada Miasta Kołobrzeg podjęła następujące uchwały w tym zakresie:

W Kołobrzegu obowiązuje Uchwała Nr XVIII/247/08 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta Kołobrzeg miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 12 czerwca 2013 r. poz. 2279 j.t.).

Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Kołobrzegu na dzień 09.11. 2016 roku

L. p.	Rodzaj zezwolenia	Detal liczba wyda- nych zezwo- leń	Detal liczba obowiązujących zezwoleń	Gastronomia liczba wydanych zezwoleń	Gastronomia liczba obowiązujących zezwoleń
1.	A do 4,5% alkoholu oraz piwo	19	119	92	252
2.	B powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	15	106	61	190
3.	C powyżej 18% alkoholu	15	104	50	162
Ilość punktów sprzedaży		Detal		Gastronomia	
		122		252	

Rozdział VI. Zasady wynagradzania członków Miejskiej ds. Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie w wysokości:

- 500,00 zł brutto dla Przewodniczącego Komisji
- 350,00 zł brutto dla członków Komisji

2. Wynagrodzenie obejmuje wszystkie posiedzenia plenarne i posiedzenia zespołów w danym miesiącu.

3. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach przysługuje na podstawie list obecności zatwierdzanych przez Przewodniczącego Komisji.

4. Każda nieobecność na posiedzeniu plenarnym lub posiedzeniu zespołu powoduje obniżenie wynagrodzenia w wysokości proporcjonalnej do liczby posiedzeń odbytych w tym miesiącu kalendarzowym np.: w przypadku trzech odbytych posiedzeń nieobecność na jednym spowoduje obniżenie wynagrodzenia o 1/3, nieobecność na dwóch spowoduje obniżenie wynagrodzenia o 2/3.

5. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych w związku z wyjazdami na szkolenia, konferencje oraz kontrole związane z profilaktyką uzależnień, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami szczególnymi regulującymi warunki ustalania i zasady zwrotu kosztów podróży służbowych.

W ramach Komisji funkcjonuje:

1. Zespół ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy.
2. Zespół ds. programowych i kontroli.

Rozdział VII. Cele Programu.

1. Cel strategiczny Programu: zmniejszenie rozmiarów problemów uzależnień w mieście Kołobrzeg i związanych z tym problemem szkód społecznych i zdrowotnych.

2. Cele szczegółowe:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień na terenie Miasta oraz zmniejszanie rozmiarów problemów aktualnie istniejących,
- 2) zapobieganie społecznemu wykluczeniu osób uzależnionych,
- 3) wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
- 4) ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego związanych z używaniem alkoholu i narkotyków, w tym ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Do zrealizowanie powyższych celów wykorzystane zostaną działania skierowane do mieszkańców Kołobrzegu ujęte w trzech obszarach profilaktyki:

1) Profilaktyka uniwersalna – to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania uzależnienia. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów uzależnień w danej populacji. To poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

2) Profilaktyka selektywna – to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów uzależnień lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka ta jest przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. To poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych.

3) Profilaktyka wskazująca - to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup), które demonstrują wczesne symptomy problemów uzależnień lub innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale nie spełniają jeszcze kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub narkotyków lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD -10.

Rozdział VIII. Zadania Programu.

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych i członków ich rodzin.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z placówkami leczenia odwykowego, w tym:
  - 1) zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i narkotyków, realizacja ofert terapii dla osób uzależnionych, niekontraktowanych przez NFZ,
  - 2) wspieranie doskonalenia zawodowego specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,
  - 3) doposażenie placówek.

2. Finansowanie udziału w obowiązkowym programie zdrowienia dla osób po odwykowym leczeniu stacjonarnym tzw. program „after care”.
3. Finansowanie prowadzenia terapii zajęciowej z osobami uzależnionymi, obywatelami detoksykację w Oddziale Psychiatrycznym Regionalnego Szpitala.
4. Prowadzenie i wsparcie działalności punktów konsultacyjnych i innych form specjalistycznego poradnictwa.
5. Finansowanie działalności informacyjno – edukacyjnej i interwencyjno - motywującej Miejskiej Komisji ds. RPA:
  - 1) wynagrodzenia członków Komisji,
  - 2) koszty opinii biegłych (psycholog i psychiatra), w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - 3) koszty postępowań sądowych (zakup znaczków opłaty sądowej).
6. Wspieranie działalności środowisk samopomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych tj. Wspólnot AA, NA, AI – Anon poprzez udostępnianie pomieszczeń na odbywanie spotkań oraz wsparcie merytoryczne.
7. Pokrywanie kosztów eksploatacji budynku Centrum Spraw Społecznych przy ul. Okopowej 15A - siedziby podmiotów rozwiązujących problemy uzależnień (Poradni TUAiW, Pełnomocnika ds. Uzależnień, MK ds. RPA, klub abstynenta, sale mityngowe, organizacje pozarządowe).

Wskaźniki:

- liczba osób z miasta leczących się w trybie ambulatoryjnym,
- liczba pacjentów pierwszorazowo leczących się w trybie ambulatoryjnym,
- liczba szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji kadry lecznictwa odwykowego sfinansowanych ze środków Programu,
- liczba osób z miasta uczestniczących w programach rozszerzających gwarantowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia świadczenia podstawowe,
- liczba wspartych punktów konsultacyjnych oraz liczba udzielonych porad,
- liczba osób z którymi członkowie Miejskiej Komisji ds. RPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno - motywujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób, które zawarły „kontrakt” z Miejską Komisją ds. RPA w sprawie podjęcia leczenia odwykowego i tych którzy ukończyli program leczenia odwykowego,
- liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których Miejska Komisja ds. RPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- liczba działających klubów abstynenta oraz grup AA, NA, AI – Anon.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie i wykluczeniem społecznym i integrowanie tych osób i rodzin ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego Przeciwdziałania Przemocy i Spraw Społecznych przy ul. Okopowej 15A , w którym udzielane są porady prawne i psychologiczne.
2. Dofinansowanie realizacji programów wspierających dla członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii (osób współuzależnionych) – pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz osób doświadczających przemocy.
3. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach informacyjno – edukacyjnych oraz organizacja lokalnych kampanii i szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.
5. Wydanie informatora o podmiotach świadczących pomoc rodzinom z problemem przemocy domowej oraz problemem alkoholowym i narkomanii.
6. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, poprzez działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

7. Finansowanie działań służących przeciwdziałaniu przemocy, w tym szkoleń dla różnych służb społecznych: Policja, MOPS, Miejska Komisja ds. RPA, Zespół Interdyscyplinarny, inne.
8. Wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych, podejmujących interwencje wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.
9. Dofinansowanie organizacji różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, przebiegających z realizacją programów edukacyjno – profilaktycznych, na podstawie naboru, którego dokonuje m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych porad psychologicznych i prawnych,
- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,
- liczba szkoleń/konferencji oraz liczba ich uczestników,
- nakład informatora,
- liczba kampanii,
- liczba „Niebieskich Kart” wypełnionych przez Miejską Komisję ds. RPA,
- liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i narkomanii, którym udzielono pomocy z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
- liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i narkomanii, którym udzielono pomocy materialnej,
- liczba osób uzależnionych, które w wyniku zawartego kontraktu podjęły leczenie odwykowe,
- liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, po zakończeniu programu terapeutycznego uczestniczących w programach obejmujących reintegrację społeczną i zawodową,
- liczba spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w oparciu o Niebieskie Karty

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Wspieranie placówek oświatowych poprzez:

- 1) wprowadzanie do nich nowoczesnych programów edukacyjnych, w tym rekomendowanych przez PARPA, dotyczących problemów uzależnień, obejmujących coraz młodsze grupy wiekowe,
- 2) dofinansowanie zakupu wyposażenia i sprzętu do realizacji programów profilaktycznych, działań pedagogów i psychologów szkolnych, programów rekreacyjno – sportowych i promujących zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży.

2. Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.

3. Realizacja środowiskowych programów alternatywnych wobec uzależnień, adresowanych do dzieci i młodzieży, promujących życie bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym zajęć sportowych i sportowo - rekreacyjnych jako element lub uzupełnienie szkolnego programu profilaktyki.

4. Poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

5. Rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, tj. świetlic z zajęciami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym: finansowanie pracy merytorycznej z dziećmi, kosztów funkcjonowania świetlic oraz dożywiania uczestników zajęć.

6. Organizacja wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania dla dzieci i młodzieży, w szczególności z grup ryzyka z realizacją programu profilaktycznego pod hasłem „Lato w mieście 2017”.
7. Realizacja innych programów/projektów w zakresie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców oraz innych osób dorosłych.
8. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.
9. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
10. Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.
11. Organizacja lokalnych imprez i innych przedsięwzięć promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, w tym z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży oraz całych rodzin, promocja rodziny, współorganizowanie przedsięwzięć rekreacyjno - sportowych i integracyjnych na osiedlach.
12. Edukacja publiczna z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień m.in. poprzez prowadzenie stałego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie miasta w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocja Programu.
13. Udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach informacyjno – edukacyjnych oraz organizacja lokalnych kampanii.
14. Prowadzenie szkoleń w zakresie problemów społecznych dla różnych grup zawodowych i społecznych.

Wskaźniki:

- liczba dzieci i młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w działaniach realizowanych w ramach szkolnych programów profilaktyki,
- liczba podmiotów realizujących program środowiskowych/pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych i liczba adresatów tych programów,
- liczba placówek wsparcia dziennego realizujących programy opiekuńcze i liczba adresatów tych programów,
- liczba innych działań profilaktycznych i liczba ich adresatów,
- liczba podmiotów będących organizatorami wypoczynku letniego oraz liczba uczestników form w miejscu zamieszkania,
- liczba szkoleń/konferencji/seminariów oraz liczba ich adresatów,
- liczba kampanii profilaktycznych.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Wspomaganie systemu współpracy służb, instytucji, organizacji i osób fizycznych zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień.
2. Włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań Programu poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym w szczególności zadań z obszaru przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom.
3. Merytoryczne wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem patologiom i uzależnieniom.
4. Promowanie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.
5. Wspieranie i dofinansowanie działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
  - 1) prowadzenie działań na rzecz uzależnionych osób bezdomnych szczególnie w okresie zimowym,
  - 2) realizacja projektów socjalnych na rzecz wspierania dzieci i rodzin.

6. Realizacja przez instytucje kultury programów alternatywnych wobec uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży, opartych na idei konstruktywnego wykorzystania czasu wolnego poprzez aktywność kulturalną, w tym:

- 1) Miejska Biblioteka Publiczna im. G. Anonima - program „Biblioteka bezpieczna i przyjazna dziecku”,
- 2) Regionalne Centrum Kultury im. Z. Herberta - prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie świetlic z programem opiekuńczo – wychowawczym.

7. Wspieranie Powiatu Kołobrzeskiego i jego jednostek organizacyjnych poprzez zlecenie realizacji na terenie jednostek działalności profilaktycznej, skierowanej do młodzieży, rodziców i kadry.

8. Wspieranie podmiotów, organizacji, służb i instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, w tym doposażenie w sprzęt :

- 1) Centrum Spraw Społecznych w Kołobrzegu,
- 2) Komendy Powiatowej Policji w Kołobrzegu,
- 3) Regionalnego Szpitala w Kołobrzegu,
- 4) Innych podmiotów składających oferty.

9. Tworzenie bezpiecznych miejsc spędzania czasu wolnego, rekreacji, sportu oraz zabaw w mieście, w tym: place zabaw na osiedlach, budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Kołobrzegu.

10. Współdziałanie i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych oraz grup wsparcia a także finansowanie działalności gospodarza Klubu Abstynenta i sal mityngowych.

11. Finansowanie i prowadzenie obsługi kancelaryjnej Miejskiej Komisji ds. RPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

12. Udostępnianie pomieszczeń Centrum Spraw Społecznych przy ul. Okopowej 15A w celu odbywania spotkań służących realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień oraz innych problemów społecznych.

Wskaźniki:

- liczba podmiotów uczestniczących w realizacji Programu,
- liczba zawartych umów i zleceń,
- liczba podmiotów doposażonych w sprzęt,
- liczba uczestników działań wspierających proces zdrowienia, poza terapią uzależnień,
- liczba osób uczestniczących w programie edukacyjno - korekcyjnym,
- liczba osób biorących udział w grupach wsparcia.

Zadanie 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Budowanie skutecznych form kontroli nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (rynek alkoholu, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, ład i porządek publiczny) poprzez:

- 1) prowadzenie przez Miejską Komisję ds. RPA systematycznych kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 4) inne działania podejmowane przez podmioty i służby zobowiązane do tego na podstawie odrębnych przepisów prawa,
- 5) monitorowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim.

Wskaźniki

- liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba kierowców zatrzymanych za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,

- liczba wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców,
- liczba osób, które ukarano grzywną za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych,
- liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.

Zadanie 6.

Monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii na terenie Kołobrzegu.

1. Zbieranie i analiza danych statystycznych.
2. Gromadzenie danych od realizatorów i ich analiza w kontekście wskaźników realizacji Programu.
3. Prowadzenie stałego monitoringu realizacji zadań merytoryczno – finansowych przez Miejską Komisję ds. RPA.

Wskaźniki:

- liczba przygotowanych diagnoz,
- liczba przygotowanych sprawozdań,
- liczba wizytacji dokonanych przez MK ds. RPA.

Rozdział VIII. Źródła i zasady finansowania Programu.

1. Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych są przeznaczane na realizację Programu, a wydatki ujmuje się w budżecie gminy w Dziale 851 – „Ochrona Zdrowia”, Rozdziale 85153 – Zwalczenie Narkomanii oraz Rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie Alkoholizmowi. Zadania Programu finansowane są także ze środków będących w posiadaniu podmiotów, realizujących przypisane im ustawowo lub statutowo zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
2. Zlecenie zadań ujętych w Programie nastąpi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zlecenie zadań miejskim jednostkom organizacyjnym, w tym placówkom oświatowym, może nastąpić także w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
3. Podmioty realizujące zadania programu :
  - 1) składają sprawozdanie z realizacji zadania,
  - 2) są zobowiązane do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

Rozdział IX. Realizacja i monitoring Programu.

1. Jednostką odpowiedzialną za koordynację i realizację zadań Programu jest funkcjonujący w strukturze Urzędu Miasta Kołobrzeg Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Uzależnień oraz Wydział Spraw Społecznych przy udziale Miejskiej Komisji ds. RPA.
2. Zadania Programu realizowane będą poprzez:
  - 1) siły własne PU i WS w obszarze polityki społecznej i współpracy z podmiotami na rzecz działań skierowanych do odbiorców Programu,
  - 2) włączanie się innych wydziałów i miejskich jednostek organizacyjnych, dysponujących środkami finansowymi w ramach Programu – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych,
  - 3) zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, nabór wniosków, zamówienia publiczne),
  - 4) dotacje na zakup świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych,
  - 5) udział w naradach i szkoleniach, organizowanych w szczególności przez samorząd województwa i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Realizatorami Programu są ponadto:
  - 1) podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz spraw społecznych, które posiadają niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem,

- 2) organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz inne instytucje, jednostki i osoby fizyczne, którym zleca się realizację zadań Programu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - 3) służby zobowiązane do przeciwdziałania uzależnieniom na podstawie odrębnych przepisów i odpowiedzialne za ograniczenie rozmiarów naruszenia prawa lub innych zakłóceń życia publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i narkotyków.
4. Prezydent Miasta Kołobrzeg złoży Radzie Miasta Kołobrzeg sprawozdanie z wykonania zadań Programu wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu gminy za rok 2017.